

articles i reportatges

Ciutadania femenina

Motors i veles

Havíem observat agradablement el sopar — el ranxo diuen ells — dels pescadors. La cassola, contenint uns pocs de patates i all-i-oli, encimbellada sobre un gros i vell caixó, atreia al seu voltant una dotzena d'homes bruns i sans, coberts per unes calces amples gairebé totes prodigiosament apedaçades i una samarreta fosca escollada i sense mànegues que deixava entreveure els braços i el tors colrats i musculosos. Silenciosament en començà, més animats a mig àpat i xerrotejant a plaer, a les acaballes. Després, hom començà de fer els preparatius per variar.

A peu descalç anaven pels palets de la platja, posant a la barca uns el petit castell amb recapte per a fer "la mañana", altres els bidons de petroli per al motor; aquells la roba de llana en previsió d'una probable millena deguda als cops de mar; els de més ençà calçons i paners per a la pesca i tots retratats a la cara l'esperança de trobar una mola de peix prometedora d'una "part" profitosa i grossa.

Uns nostres ulls no paraven de mirar ací i allà per copsar tota la vida que bategava en aquells moments a la platja, quan varen ésser sol·licitats per la visió bella d'una barca que amb tota la vela desplegada, aïrosa i majestuosament, s'apropava a la costa.

Venia de "la vaca", i en caure la tarda tornava a terra per deixar-hi el peix, que en caure als paners arquesava el seu cos argentat, d'escates irisades, amb tremolors de vent.

La vela blanca destacant-se de la blavor de la mar i retallant-se clara sobre l'horitzó, ens va produir una forta i agradable impressió, més intensa quan en aquells moments, varada la barca a motor, empenyí, el seu camí mar endins per fer la pesca "al llum". Sense arboladura, semblava quelcom enrunat que es deixés portar fàcilment per les ones.

Sols quan el runruneig del motor es va deixar sentir va esvaïr-se la nostra depressió d'ànim en comparar les siluetes, perquè la lleugeresa de la mar ens va fer comprendre que la bellesa de la vela llatina, en aquests nostres temps de febre i de neguit, és valor cotitzable sols per l'estètica.

Parla el pescador amic

I reaccionant, elogiarem el pescador amic que hi havia vora nostre, la millora que en la pesca suposa el motor, com a motiu de minvar l'esforç humà, abolint el rem i reduint distàncies.

El pescador, jove d'any, però vell en l'ofici, assenteix encara que... té quelcom que dir. I encoratja, el fem parlar, i ens manifesta la seva adhesió als motors de llum, de palanegra, de nansa, és a dir, de tots els que són un descans per a l'home; però per a aquells que són d'olis pesats i s'utilitzen per a arrossegar les xarxes, explotant la mar, sent una ferma aversió, que la justícia assabentant-nos que hi ha homes que sense conèixer res de la mar i no més perquè tenen cabals per a posar "barques d'arrastre", fan el següent negoci: Lloguen un patró i set o vuit pescadors; suposen entre tot nou homes; aleshores del que es recull, després d'haver pagat les despeses, se'n fan dos parts. Donen al patró dues, una a cada pescador i se'n queden ells la tercera part, la qual cosa els permet obtenir un benefici oscil·lant entre un 80 o 90 %.

El patró que mena la barca, per un egoisme molt humà, el que vol és recollir molt de peix i portar a terra dos, tres, quatre vegades, totes les que li permet el dia, i aleshores, amb el sovinetge d'arrastres, el peix minva, i els remitgers de les altres barques que no arrosseguen es moren de gana perquè no troben peix. Aquests explotadors de la mar, així els adjectiva l'amic pescador, estan establerts en la major part a Barcelona, on hi ha a la ratlla de 200 motors d'aquesta mena, a Vilanova i a Calafell; són molt ajudats dels venedors d'essència, dels proveïdors de motors, dels fabricants de gel, és a dir, per quants tenen un interès material en aquesta mena de pesca, contribuint tots a l'explotació, en contra del remitger.

La veda: Les autoritats Els pòsits

Veiem en la cara de l'amic pescador una expressió de trista resignació al fatalisme amb què parla dels remitgers i intenció de transmetre-li la inquietud de trobar-hi remei.

Ens diu que un període de veda del 15 d'abril a l'1 de setembre ho adoloria tot. Durant aquest temps la nostra mar, que — ens explica — és molt petita, és refària de les contínues pesqueries, i després tothom es guanyaria la vida. Ens mostrem estranyats de què cosa tan elemen-

tal com és la veda no estigui establerta, i ens innova que establerta ho està, però que no es compleix, i que es burla, enviant les barques a 60 milles de la costa, a les que s'anomenen "algues internacionals", on impunement es pot pescar, esgotant igualment el peix i deixant plantejat el mateix problema als remitgers. Se'ns ocorre que amb una veda de tres mesos, els pescadors tindrien una llarga temporada sense guanyar i el tècnic de l'ofici, sura ara en el nostre amic assessor per a dir-nos com aleshores poden fer-se petites pesqueries com per exemple "a la fluixa" per als barats; "els sardinals", "les vanes", per a llagosts, spíes i besugos; el "bolero" amb xarxes de tresmall per a llengetes" per als lluços; el mateix "arret", encara que privat, per a arrossegar el uix menut, és a dir, tota una sèrie de procediments que per a obtenir el peix amb poca quantitat, però en la suficient per a produir un guany segur, dona als pescadors la seguretat d'un jornal immediat i al peix la possibilitat de refer les seves cries.

La veda, insisteix, és necessària, la demanen arreu de la costa: a Gualbrils, a la Cala, a Tarragona, a Calafell; sols Barcelona i Vilanova ni la volen ni la fan, perquè quan no troben peix a les seves algues "arrastren a mar" d'altres indrets i obliguen a prescindir de la veda als qui per respectar-la no pescaven i es veuen expoliats per altres.

Tals coses ens explica, que insinuen la conveniència que les autoritats de marina intervinguin. El pescador somriu escèptic. És molt difícil de veure's amb les autoritats: gairebé sempre que es tracta de parlar-hi hom és rebut per un subalterne que recorda les lleis. De lleis prou n'hi ha, però mai podem comentar-les conjuntament les autoritats i els pescadors. Les fan gent tècnica en estudi, però als homes de mar no se'ls escolta, i d'això en ve el mal. Envien delegats, ens donen que ho estudiaran... i tot segueix igual sempre.

Tals coses ens explica, que insinuen la conveniència que les autoritats de marina intervinguin. El pescador somriu escèptic. És molt difícil de veure's amb les autoritats: gairebé sempre que es tracta de parlar-hi hom és rebut per un subalterne que recorda les lleis. De lleis prou n'hi ha, però mai podem comentar-les conjuntament les autoritats i els pescadors. Les fan gent tècnica en estudi, però als homes de mar no se'ls escolta, i d'això en ve el mal. Envien delegats, ens donen que ho estudiaran... i tot segueix igual sempre.

DONA CATALANA:

Escriu en la teva llengua. Educa-hi els fills.

Amb el desig d'una sortida favorable, esperem el nostre assessor per a trobar-la; ens parla aleshores dels Pòsits que ell situa a Barcelona, Vilanova, Calafell, Ametlla de Mar, Tarragona, Cambrils com a llocs estratègics per la recollida de les pesqueries. Pòsits que l'amic pescador voldria regits per gent pràctica en les coses de mar i en les de la pesca, ben dotats de dipòsits refrigeradors per al peix, de camions per a transportar-lo, de estocs de benzina per als motors, de barques pescadores per als associats sense hisenda — així anomenen al conjunt de barques i xarxes. Ens dona una visió tan falagüera dels Pòsits en què somnia, que ens engresca a nosaltres, profans, i creiem que a Catalunya hi manca quelcom del que ens explica aquest senzill pescador, que en la seva senzillesa hi tancava una vida esmorçada en el seu ofici, aprés ja del seu pare.

El pescador ens deixa, atret pels seus deïres, i nosaltres ens allunyem de la mar, buscant, camí de la vila, el nostre recer.

Passem el sorral, travessam el prat, on a la tarda vindran a niar ànecs silvestres, i ens enfilem pujant amunt. Les extenses hortes de dreta i esquerra, tan gemades, no ens donen ara la sensació de viva tufanor d'altres vegades; anem capficats per les idees que ens ha ofert el pescador amic. Creiem que enclouen un problema social de passions i obres, de limitació de guanys, de reglamentació de treball, ben digna d'atenció i d'estudi; i ens prometem de contribuir a la seva divulgació, perquè els prohoms de Catalunya, en assabentant-se'n, no el deixin de banda i en estudiar-lo el solucionin.

Cal que un poble que sabé fer un Consulat de Mar a l'Edat mitjana continuï la seva gloriosa tradició, atenció a les valoracions humanes, per insignificants que semblin, en el seu aspecte social — preocupació del egele XX — i en el que aquest tema de relació amb la nostra Mediterrània.

MONTSERRAT JORDI
Vora mar, la agost 1930.

Llegiu diumenge vinent informació detallada dels Campionats de Catalunya de Natació a Banyoles, pel nostre enviat especial.

Esport i ciutadania

La conferencia del nostre company Ll. Aymamí Baudina als esportius de Sant Cugat

Dijous, a les deu de la nit, el nostre company i director esportiu, Lluís Aymamí Baudina, va donar, al C. E. "Sant Cugat", la seva anunciada conferència sobre el tema "Educació esportiva", primera d'un interessant cicle organitzat per l'esmentada entitat. El dia 22, el nostre J. Sunyol i Garriga seguirà, amb una segona conferència, el curs iniciat.

Un nombrosíssim i devot auditori va escoltar el parlament del nostre amic — presentat, gentilmente, pel secretari de l'entitat organitzadora, senyor Fàbregues — i el va ovacionar amb entusiasme en acabar la seva dissertació.

Pel seu interès, done mreproduït textualment el discurs de l'Aymamí:

Una societat esportiva que es preocupi només d'allò que la gent coneix pel mot estricte d'esport (i d'aquestes societats en tenim, encara, moltes) no compleix exactament el seu començ. Els elements que dirigeixen una societat esportiva tenen damunt seu la responsabilitat d'educar un poble — aquell poble que els segueix — i llur tasca no serà mai completa, no serà mai perfecta, si esmercen només tots els seus esforços a fer cosos forts, brutalment forts, i oblidar de conrear la intel·ligència.

Un boxador, amb un bon tòrax i uns bons punys, difícilment arribarà allà on el voldria, si no l'acompanya la intel·ligència. Fins en aquest esport — que és un dels que aparentment es refien més de la força física — és molt necessària per no dir imprescindible, la intel·ligència. I en les lluites per la vida — com deia l'altre dia un estimat amic — sovint tenim l'exemple de l'home, físicament fort, que cideu una gallina davant la més insignificant contrarietat moral, mentre que es donen casos d'homes, físicament desprezables, que aconseguen vèncer tots els obstacles i s'obren pas.

L'ideal dels esportius, doncs, ha d'ésser d'eslavar-hi homes forts, en tots els aspectes. Negligir-ne un, és una falla que cal esmenar.

L'exercit esportiu

Es per això que us acabo d'exposar a correcció, que quan em gemanareu una conferència sobre cultura física us vaig dir que parlaria d'educació esportiva. Un tema i l'altre, evidentment, tenen molts punts de contacte, però no són, és clar, el mateix. Una conferència de cultura física crec que no us interessaria a tots els que m'escolteu, com pot interessar-vos una conferència sobre educació esportiva.

De tots els que sou aquí presents, quants practiqueu l'esport? No cal esperar la vostra resposta. Ja sé que sou una minoria. La resta, encara que us vanteu d'ésser esportius, només en sou de nom; no sou més que aficionats a veure com uns altres fan esport. I si m'ho permeteu, us diré més, encara. Són uns homes enlluernats per l'esport-espectacle, engrescats un dia per les gestes de les vostres atletes, que us indignen quan són batuts i us tornen fells d'entusiasme quan guanyen. Sou exactament iguals que els aficionats de tots els pobles i perquè no cregueu que faig diferències i que es domina la passió, us diré que sou exactament iguals que la majoria dels esportius de la capital.

L'exercit esportiu en actu, és, numèricament, molt inferior a l'exercit passiu. I com que jo tinc el convenciment que — sinó totes — la majoria de les tares que avui dia encara té el nostre esport, minvarien d'una manera notable amb un bon raig de cultura damunt d'aquests esportius passius, que són els que més criden i els que fan bullir l'olla de la discòrdia més de quatre vegades, és pel que, en lloc de parlar-vos de cultura física, m'he estimat més de parlar-vos de l'educació esportiva que abans que res ens cal. Abans que el règim convenient per a dedicar-se amb èxit a les carreres de velocitat, o l'entrenament que cal per a jugar de mig centre, interès: que el poble tingui la cultura necessària per a saber, abans que tot, el què significa el mot esport.

Públics...

No soc pas vell encara — em sembla — però tinc prou experiència per a parlar dels públics esportius. Fa quinze anys que l'esport — i les activitats que el volten — ocupa una bona part de les meves hores diàries, i he tingut ocasió de prendre el pols a les multituds i als individus. Conec la família esportiva gairebé tant com la meua pròpia i els seus defectes per a manca de reparació m'han preocupat i crec que ens han de preocupar, fins que arribem a suprimir-los o, si

més no, a reduir-los a una mínima expressió.

Us podria contar un seguit d'anècdotes que reflecteixen aquest estat que us he dit. Us podria parlar d'aquella mania — comuna a tots els públics quan veuen perdre els seus — de creure que l'àrbitre d'un partit de futbol és un senyor que ha sortit al camp amb el deliberat propòsit de fer-los perdre. Us podria assenyalar multitud de casos en els quals el públic ha estat el culpable de molts incidents. Em limitaré, però, a contar-vos una anècdota inofensiva, que té certa gràcia, de l'autenticitat de la qual us responc, i que plota amb elegància la capacitat mental de molts esportius.

Fa uns quants anys, quan l'Europa encara pertanyia a la segona Lliga, es concertaren dos partits entre l'equip gracienc — que en aquells temps no era gracienc — i el Barcelona. Va jugar-se el primer partit i va guanyar el Barcelona per un gol d'avançada. I a l'acabar-hi de la lluita un espectador blasfemava el Barcelona per

AYMAMÍ

aquella victòria raquítica: — Guanyar per un gol de diferència a un equip de segona categoria és fer el ridícul — deia, convençut, aquell home.

Vuit dies després va jugar-se el segon partit i el Barcelona va tornar a guanyar. Aquesta vegada, però, el resultat fou més contundent: quatre o cinc gols i diferència — no ho recordo exactament.

Avui, vaig pensar jo, aquell bon home haurà quedat convençut. I bé, no us ho heu pensat. Aquell mateix individu — amb idèntica convicció, així sí, que vuit dies abans — seguia desprestijant els vencedors:

— Una victòria així sobre un equip de segona categoria, no té cap mèrit! D'individus d'aquesta mena n'està ple el nostre exercit esportiu. No són pas exclusius d'un cercle determinat. Són els mateixos que protesten iradament que no s'ha castigat l'equip contrari amb un penalty i ho tenen en compte que el seu equip ha comès dues vegades la mateixa falta, que tampoc ha estat sancionada. I el bo del cas és que, generalment, llurs protestes són sinceres perquè les faltes dels seus, honradament, no les han vistes.

Els "directius"

Fins ara hem parlat — i no hem dit clar més que una part de tot allò que podríem dir-ne — del públic esportiu, de la massa, d'aquesta multitud anònima que omple els camps d'esport... quan es juga a futbol, i és just que també parlem una mica d'aquest altre sector que la gent coneix amb el nom de "directius".

El poble: irresponsable. I moltes coses aquest poble no les faria si els seus capdavanters tinguessin una mica de cura en l'exercici de llurs comès.

Com podem exigir correcció d'un públic, si els que el dirigeixen — i així ho hem vist més d'una vegada a les comarques i a ciutat — són els primers de donar mal exemple?

Un espectador que durant un partit de futbol i consti que parlo concretament del futbol perquè és l'esport que domina a la nostra terra — un espectador que durant un partit de futbol, repeteix, no sap comportar-se com un perfecte esportiu, constitueix un fet lamentable. Quan el que no sap comportar-se degudament, però, és un directiu, el fet més que lamentable, és punible. Sovint, molt sovint, hem sentit persones de responsabilitat parlar de l'àrbitre que a venut, de l'instint ferotge d'un jugador contrari, etc.

Arbitres...

No direm que els àrbitres siguin uns angolets, ni que no hi hagi jugadors — ben poc esportius — amb mala sang. D'àrbitres que ho fan malament, gràcies a Déu, n'hi ha més

d'un. Trobem, però, que no és elegant, que no és correcte, que no és just de creure d'una manera axiomàtica que sempre que el "nostre" equip perd, és que l'àrbitre s'ha venut. Sempre que ho sento dir, pregunto: ¿Que n'heu comprat mai cap?

Invariably, la mateixa resposta: Nosaltres, no; però els altres...

No hi cregueu, amics, en aquestes coses. En el gremi dels àrbitres, com en tots els gremis, hi ha gent de tota mena. Estic cert, però, que seria molt difícil de trobar-ne un que ho faci malament per haver cobrat. En canvi no és tan difícil de trobar-ne algun que "cobri" per haver-ho fet malament.

Periodistes...

I el mateix que us dic dels àrbitres, us dic dels periodistes, aquest altre gremi a estones prestigiat, a estones tot el contrari. Jo, durant els quinze anys que actuo, he fet crítiques de totes menes. Alguna vegada m'he sentit dir coses que s'assemblen molt a allò de la compra-venda dels àrbitres. I bé, us asseguro que no tan solament he cobrat, sinó que ni m'han estat fetes mai "proposicions d'aquesta mena". No puc, doncs, envanir-me de la meua honrabilitat — puix que no ha estat posada a prova — però sí puc dir-vos amb fonament de causa — que en totes aquestes espècies no hi crec.

La gent té interès a creure que tot està corromput i la més petita ombra de dubte originada per qualsevol fet, li fa veure terribles espèctres, on no hi ha més que el producte de la seva imaginació.

L'esport — creieu-me — tal com el tenim endegat, té moltes tares i hem d'esmerçar tots els nostres esforços a polir-lo. No està, però, tan podrit com la gent creu. Gairebé té tantes coses bones reals, com d'imaginades.

El remei

I la base per a rectificar les falles que té i a evitar que persisteixi el convenciment de les que ens inventem, no és altra que la cultura. El dia que tinguem totes aquelles escoles que ens manquen, el dia que la gent tingui aquella cultura — no vull pas dir refinada, sinó discreta — que cal, una bona part — per no dir totes — de les tares que avui constatem, desapareixeran. El problema de l'educació esportiva del nostre poble no és res més que una branca del problema general de la nostra cultura.

Sovint hem sentit parlar de l'esport i de la política. Sovint ens han burxat les orelles amb exclamacions com aquesta:

— Amb l'esport no s'hi ha de barrejar la política.

Nosaltres estem perfectament d'acord amb esta afirmació. Ara, que gairebé sempre que l'hem sentida, no hem estat d'acord amb l'oportunitat de la seva aplicació.

I m'heu tret una deducció. Que els que diuen això ignoren el què és l'esport i ignoren, també, el què és la política.

L'esport, senyors, ha d'ésser un complement de l'escola. I en el nostre país on l'escola — especialment l'escola de l'obrer — és tan deficient, l'esport té — ha de tenir — l'elevada missió de suplir aquelles deficiències més que de completar les seves ensenyances.

De totes maneres, no hem d'engrescar-los prematurament. Els fets són p.metedats. La realitat, però, no és encara prou falagüera. De l'actual generació esportiva n'ha sortit, evidentment, un bon estol de futurs homes d'profit per a la pàtria. Cal, no obstant, intensificar la diem-ne, "purificació" d'aquesta joventut. Són molt, encara, molts els xicots que només pensen en les faccès esportives, i deixen de banda altres aspectes més interessants. L'esport com a finalitat o única preocupació de la joventut, és un gran mal. Com un mitjà de cultura, és un gran bé. I en aquest sentit hem d'endegar-lo, entre tots i aportant cadascú el seu esforç, petit o gran. Hem de voler que els nostres fills estimin l'esport, perquè és cosa sana, que tonifica l'esperit, que enforteix el cos, que fa els homes de demà. No hem de permetre, però, que esdevin — una obsessió que enteni llur entreteniment i que els faci esdevenir homes d'apassionats, sense criteri, idiotitzats per aquesta follia.

L'esport — si em permeteu una semblança — hem de prendre'l — s'ha de saber prendre — com el bon vi. Prendre'l amb mesura i fa bé. Prendre'l amb excés, abusant-ne, fa mal.

Esport i política

Aquest tema de l'esport i la política, ha fet escriure i parlar molta gent. Sovint, però, hom ha sustentat crite-

Lletra desclosa

Senyor Director de LA RAMBLA DE CATALUNYA.
Barcelona.

Distingit senyor: No tracto pas de posar-me a redemptor, però sí a restablidor de la justícia. Comprendreu que és un gros interès el que em guia.

A la secció "Acció ciutadana", del número 19, corresponent al 4 dels corrents, hi ve inserida una nota, on, després de celebrar la propera reaparició de "Solidaridad Obrera", hom assegura que "el problema català — problema de llibertat — no mereix als homes de la "Soli" més que un interès incidental i anecdòtic: el diari, completament redactat en espanyol, n'és una mostra". I això és injust, senyor Director de LA RAMBLA DE CATALUNYA.

"Solidaridad Obrera" és un diari de l'organització obrera i per a l'organització obrera, per bé que també per a tractar-hi tots els problemes generals que interessin l'opinió. I és precis no perdre de vista que l'organització obrera és un compost d'homes de totes les regions espanyoles, molts d'ells desconectats de l'idioma català, als quals cal servir-los el pa espiritual en una llengua comprensible. Un suprem interès de classe ho aconsella així, car el proletari, per damunt del problema de Catalunya, està interessat a posar-hi els problemes econòmics, socials, en l'entranya dels quals resideix el veritable problema de la llibertat universal, i on, també, resideix el veritable problema de la llibertat de Catalunya.

A més, per bé que "Solidaridad Obrera" sigui òrgan de la Confederació Regional del Treball de Catalunya, és de més a més el portanvent de la Confederació Nacional del Treball d'Espanya, per la qual cosa traspasa les fronteres regionals per arribar a tots els regions de la Península Ibèrica, de l'Àfrica dominada i de l'Amèrica llatina. Com volem que el diari confederal no sigui redactat en espanyol, o que sigui un diari bilingüe?

Des de quan, per altra part, és precis que la llibertat dels pobles — la llibertat de Catalunya, en aquest cas — hagi d'ésser defensada en una llengua determinada? La llibertat dels pobles i dels individus pot ésser i és arreu del món defensada

ris irrisoris. En aquesta discussió passa el mateix que amb la Premsa que es diu o que vol ésser independent. Fugim de tot allò que té l'ànim o l'esperit pairal — perquè el no fugir-ne diuen que és fer política — en canvi dediquen pàgines a glossar altres aspectes que ens són poc grans. Per a aquesta gent estimar la pàtria veritable és fer política. En canvi no és fer política fer propaganda d'una altra pàtria manlleuada o imposada. El mateix que passa amb la qüestió esportiva. Si parlem massa de l'esport català, dels atletes catalans, de Catalunya esportiva, us diuen de seguida que ens enyeu la ceba. Ells, en canvi, poden parlar dels jugadors espanyols, de l'esport d'Espanya, de tot un reguitzell de coses amb l'etiqueta "roj-gualda" i estan convençuts — almenys ho fan veure — que fent-ho així no fan política i que així es mantenen en un terreny estrictament, rigorosament esportiu.

Jo, amics meus, soc un propagandista dels esports. Un enamorat de la cultura física. La meua actuació — no pas de quinze dies — ho abona. I tinc a molta honor dir-me esportiu. Em consideraria, però, molt poc satisfet si només pogués dir-me esportiu. Un home, per exemple, pot ésser col·leccionista de segells, però si no té a això, és ben poca cosa. L'esport és una branca de la cultura, i només serà un home culte, perfectament culte, aquell que simultàniament conrea les altres branques. D'un paleta que només sapiga fer palets, que no sapiga un borrall de les altres feines del seu ofici, en podem dir un paleta? D'un home que sapiga cavar i recavar a la perfecció, però que ignore el temps en què cal sembrar les llavors, en podem dir un pagès?

Es el mateix cas d'aquesta gent que es diuen esportius, que són esportius i que no volen ésser més que esportius. Sabem molt bé com s'enforteix el cos, com s'adquireix agilitat, com s'aconsegueix batre un rècord, però si no saben res més que això, si no els preocupen altres activitats, llur tasca és incompleta i a més improductiva. Per a la lluita diària de la vida és molt necessària la fortalesa del cos. L'home que només compta amb això, però, no pot aspirar a altra cosa que a esdevenir un perfecte descarregador del moll.

Una joventut que fa

pena

Es per això que a nosaltres — periodistes esportius, que fa quinze anys que escrivim coses d'esport, ens fa pena de veure com hi ha joventut que no llegeix altra literatura que l'esportiva, que s'aferra de cor els records nacionals i mundials, que segueixen al dia dels atletes i baixos del moviment

amb totes les llengües. ¿Per què els homes de la "Soli", tot i no valent-nos d'altra llengua que de l'espanyol, no havem de poder interessar-nos com el que més per la llibertat de Catalunya?

Essencialment i fonamentalment federalistes per principi, els homes de "Solidaridad Obrera", tanmateix igualment que tots els homes conscients de la Confederació, sentim el problema de la llibertat dels pobles com batega en el fons de la nostra ànima, i encara hi sentim amb major intensitat el problema de la llibertat dels individus. Els pobles són lliures a condició que abans hagin estat alliberats els homes, i els homes no són lliures ni moralment, ni políticament, ni socialment, en fast rovangun junyats al jou de l'esclavatge econòmic.

La idea de la llibertat, segons els homes de "Solidaridad Obrera", comença en l'individu per acabar en la col·lectivitat. En altre cas, la idea de llibertat és una figura retòrica sense contingut ideal i sense res de positiu.

Obligat per la franquesa, jo declaro que el problema català, tal com és plantejat en els nostres dies, interessa molt poc als homes de la Confederació. Un poble lliure on els homes siguin esclaus, tanmateix és poc afalagador i interessant. I encara podem afegir-hi que una llibertat de la qual sols podran gaudir el capitalisme i la burgesia, és una cosa ben poc temptadora, almenys per al proletari.

En el problema català, però, hi ha quelcom de molt viu, que els homes de "Solidaridad Obrera" no podem ni volem desconèixer; i per bé que la cosa sigui considerada com "un interès incidental i anecdòtic", quan i com ha mancat l'ajut de la Confederació en tractar-se d'una causa justa?

Més que el fet de redactar un diari en català o bé en espanyol, això darrer és el que més ha d'interessar a tothom.

En expressar la més sincera simpatia per la tasca profundament civil del popular setmanari que dirigeu, em plau molt, distingit senyor, de fer testimoniatge de la meua consideració més distingida amb una cordial encaixada.

J. PEIRO
Mató, 7 d'agost de 1930.

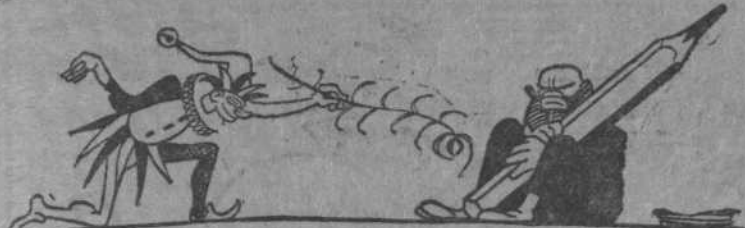
esportiu, i que si els parlem de Maragall, de Prat de la Riba, de Pi i Maragall, de Verdaguer, de "Mar i Cel" o del Monestir de Poblet, queden adofats com una gallina lloca, sense que els serveixi de res, absolutament de res, tota aquella gama de coneixements estadístic-esportius.

Un enemic de l'esport?

No

Resumint, amics de Sant Cugat, jo no sé si he expressat amb prou claredat tot allò que vol dir-vos. A estones, potser, heu pensat com escoltava un enemic de l'esport. No voldria pas deixar-vos en aquesta creença. Us repeteixo que en soc un enamorat i precisament per això em dol que l'esport a casa nostra no sigui una cosa perfecta. Ho serà, però, si persistim en el camí emprat. Va, de pressa, cap a la perfecció somniada.

Diumenge passat, a Agramunt, vaig tenir una sorpresa molt agradable. Una societat esportiva d'aquell poble — una societat esportiva com la vostra — va organitzar un acte per l'estil d'aquest d'avui. I en descobrir el públic entre els assistents mestre Fabra, el qual casualment es trobava allí, de tornada d'uns dies de "camping" (perquè mestre Fabra és un dels nostres prim

humor, encara amb censura

L'home que una vegada s'hi va morir

De vegades pronunciem frases que ens han arribat de generació en generació, l'origen de les quals ens és desconegut. Diem, perquè ho hem sentit dir, per exemple: Una vegada un home s'hi va morir.

Aquest home que s'hi va morir era un home que havia estat detingut governamentalment. M'el van detenir quan sortia d'un cafè, el varen dur a la Jefatura de Policia, després el portaren a la presó, i allà el tingueren tancat mesos i mesos fins que s'hi va morir. Des que va morir, enllloc mai ningú no li va dir que s'hi va morir. Sembla i tot que es va morir, enllloc mai ningú no li va dir que s'hi va morir. Sembla i tot que es va morir, enllloc mai ningú no li va dir que s'hi va morir.

Atès que era una vegada... Altres vegades, altres homes no s'hi moren, perquè es veu que no els ha arribat allà que s'hi va morir, però, es podrien setmanes i mesos i anys en uns col·lectors infelicitats sense més ni més.

L'ordre ho reclama, la tranquil·litat ho exigeix, la pau social se'n ressentiria. Aquestes són les excuses. El fet és que aquestes homes han estat tancats al marge de la llei — perquè si els apliquem la llei i els fessin passar pel sedàs del Codi Penal i del militar i de la llei de jurisdiccions els haurien de deixar anar — han estat tancats, diem, per la sola voluntat d'un home. Aquest home acostuma a dir-se governador. Quan se suposa que una ciutat té idees que no són les del governador se'l pot fer tancar simplement, i no hi ha llei humana que el pugui treure de la presó precisament perquè no hi havia cap llei humana per a tancar-li.

Quan aquests homes que estan tancats per damunt de totes les lleis troben que s'interessa per la seva llibertat, el governador troba sempre una excusa que es pensa que el fa quedar bé i el deixa lliure de responsabilitat. Diu que aquell home ell no pot fer deixar-lo anar perquè està a la disposició del Director general de Seguretat.

Si en qualsevol reunió on us trobeu expliqueu a les vostres amistats que hi ha un país on hi ha ciutadans que són tancats la presó perquè si, sense processar-los ni poder-los acusar de cap delicte, només perquè així ho exigeix la voluntat del governador o del policia màxim. I que s'hi estan mesos i mesos i ningú no els diu res, i si demanen per veure el Jutge, el Jutge no compareix, sempre tancats, sense saber perquè ho estan, de seguida us diran que això només ho poden fer aquests brúts dels Soviets. Si els diu que es tracta d'un país on manen les dretes, potser a còpia de rumiar s'atreuen a insinuar el mot llibertat, tot fent reserves de què la seguretat del país deu exigir-ho, que cal evitar la revolució i altres endergues per l'estil. Si els diu que això passa a Espanya,

no, els que us escoltin que siguin de la cresta encara ho trobaran més culpable. Els nostres homes de dreta són així.

mentrestant, la voluntat d'un home, en aquest país que encara vol gastar fums quan de tan poca cosa que és ja no li queden ni tres pams de terra de tanta colònia que tenia, la voluntat d'un home és prou perquè us agafin a vos o perquè ens agafin a nosaltres, o perquè agafin tota la vostra família i la nostra. I si als que ens agafen els donen la gana, ja mai més ni de vos ni de nosaltres no se'n cantará goll ni gallina.

Potser que l'Estat, allò que en diem l'Estat, bota una mica. Atès que perquè un home o dos homes o cinquanta homes fan nosa a un senyor que es diu governador o director general de seguretat, l'Estat s'hagi de veure obligat a tenir aquests homes a tota pensió per tota la vida, és una mica massa fort. Potser que de tant en tant en fessin una revisió d'aquesta gent tancada. Si els tancats sense saber per què ho són, fossin encara tractats una mica bé, si fos cert allò que deia Don Quixote,

que cada dia abans de dinar passava un funcionari del Cuerpo de presons, i presentava el menú del dia als estendants de les cel·les, encara...

Però el pres governatiu, tancat perquè al governador o al director general de Seguretat li fa mal l'all de poll, i per cap més raó, té una mica de motiu de queixar-se. Estor tancat, i no saber per què, i que ningú et vingui a dir què et faran i que no el foran és un turment refinat que només l'apliquen els esperits realment refinats. Saber que us toca cada dia una perpètua és un repàs, comparat amb l'estor tancat i no saber si us hi tindran una setmana o deu anys. I hi ha hagut ciutadans que han estat detinguts governamentalment, anys.

Sincerament, als responsables d'aquestes detencions, nosaltres els aplicarem sense cap escrúpul la mateixa pena. I encara tindríem la recona de pecar de benèvols.

J. VENTALLÓ

ASSEMBLEES

—El problema català, no existe!
—Noooo!!!
—Los separatistas son unas malas personas!
—Si!!!!!!
—Nuestros no hemos robado nada!
—Nooooooo!!!
—Viva!!!
—Vivaaaaaa!!!!

(per Grapa)

Vacances polítiques

La laxitud madrilenya. -- Automòbils a la recerca del cens. -- El pacte i les eleccions. -- Cap a les platges

MARCELLI DOMINGO

quen els conserges, i les redaccions dels periòdics tot just copsen altres rumors que el del ventilador elèctric i el dels timbres esllanguits dels telèfons.

Ningú no creu en les eleccions. Ningú no creu en el pacte republicà. I tanmateix tots van a la recerca de les eleccions, i ningú no va a la recerca del pacte, el qual —aquesta és la veritat— jo crec que no servirà de res, com no fos per a una separació més efectiva de les esquerres. Hi ha qui assegura que si el pacte dels partits no es fa perquè ni tan sols els socialistes estan disposats a signar-lo, en canvi existeix un pacte tàcit de les forces antidemocràtiques que pot tenir, abans d'acabar l'estiu, algun resultat eficaç i definitiu. Respecte a les eleccions, sembla que els republicans estan d'acord amb l'opinió de Marcel·li Domingo de no acudir-hi i utilitzar solament l'interval del període electoral. Segons m'assegura un membre qualificat de la dreta republicana, aquest grup no és partidari

d'acudir a les eleccions. Els republicans-socialistes, per boca de Marcel·li Domingo i Alvaro de Albornoz, no s'amaguen d'expressar idèntica opinió. Queda la incògnita del senyor Lleroux, que té ben demostrats els seus fervors parlamentaris. I queden, sobretot, els socialistes. Jo crec que els republicans no s'han de fer, en aquest punt, les il·lusions que es feren amb el pacte antidemocràtic. Gosaria assegurar que si hi ha eleccions els socialistes acudirán a les urnes. Per diverses raons, entre elles perquè "El Socialista", el diari de més a més perquè la direcció del partit és, com s'ha demostrat abans de la dictadura, la dictadura i després de la dictadura, francament intervencionista. L'únic partit que no ha sofert dany en els últims set anys, sinó que, al contrari, ha guanyat d'enfortir la seva organització, ha estat el Partit Socialista. No sé en nom de quina mena d'arguments havia d'adoptar ara una orientació contrària. I si l'abstenció de les esquerres no és unànime, jo no sé quins avantatges pot oferir en les lluites polítiques que s'apropen. De totes maneres, en nom d'una política antidemocràtica, la inhibició electoral seria indispensable. Perquè les properes Corts van a legalitzar, per majoria de vots, els set anys anticonstitucionals.

Madrid està buidat d'interès polític. Allà a les platges del nord es troba ara l'actualitat. Jo faig també la meua maleta i em disposo a posar-me en contacte amb la política de les platges. Els lectors de LA RAMBLA DE CATALUNYA tindran des d'allà les meves impressions.

JOSÉ DIAZ FERNÁNDEZ
Madrid.

LES ENQUESTES DE "LA RAMBLA DE CATALUNYA"

La setmana entrant:

¿Quin és el vostre pensament davant les eleccions que anuncia el Govern Berenguer?

Serra i Moret, Gabriel Alomar, Rovira i Virgili, Angel Pestaña, Nicolau d'Olwer, Marcel·li Domingo, Francesc Macià, Ventura Gassol, Jaume Aiguader, Lluís Companys... contesten

* Ens plau fer constar que, per tal de cooperar en el festival pro-presos iniciat des de les columnes de LA RAMBLA DE CATALUNYA, hem rebut noves i valuoses adhesions, entre les quals assenyalam les dels Orfeons Atlàntida i Barcelonès.

* Avui, dilluns, organitzada per Acció Catalana de Sant Martí, se celebrarà a l'Escola Choral Martinenca, Mendià, 97, una conferència a càrrec del senyor Lluís Nicolau d'Olwer. Tema: "L'esforç de cada dia". L'acte, que serà públic, començarà a les deu.

* Tenim el gust de consignar que la institució i periòdic "Tramuntana", i el Foment Cultural Català, d'Igualada (Xile), ens han tramès 200 pessetes — consignades a la llista conseqüent — per a la subscripció pro-presos polítics i socials.

En remarcar el gest, volem fer-lo present d'una manera especialíssima als nostres germans de terres americanes. Molt han fet ja, és cert, per a Catalunya. Molt i bé. Però ara, novament, gosem demanar-los un esforç més. I no sabem dubtar de veure'l realitzat.

* Divendres vinent, dia 15, el nostre company J. Sunyol i Garriga assistirà a un partit de futbol que se celebrarà a Igualada, els ingressos del qual es destinen a la subscripció pro-presos polítics i socials.

Acompanyarà el senyor Sunyol en el seu viatge, el nostre director polític Josep M. Mas-sip.

* Dijous passat, dia 7, a dos quarts d'onze de la nit, i

davant d'una assistència de 80 socis, a l'estatge social del Casal Català Martinenc, Mallorca, número 510 (Sant Martí), adherit a la Unió d'Esquerres Catalanes, es procedí a l'elecció dels individus que havien de formar la Junta directiva de l'entitat.

Després d'unes breus paraules d'obertura del senyor Miquel Guinart, en representació de la Comissió organitzadora, es donà lectura a la terna que la Comissió presentava a la general, i quedaren elegits per unanimitat i en mig de gran entusiasme, els següents senyors:

President, Joan Castells Martí.
Vice-president, Francesc Borrull.
Secretari, Bartomeu Costa Amic.
Vice-secretari, Josep Santín.
Tresorer, Llorenç Pla.
Comptador, Enric Massana.
Vocal primer, Albert Vallès.
Vocal segon, Miquel Guinart Castella.
Vocal tercer, Lluís Puig.

* Per a celebrar-lo a Sabadell dijous vinent a la nit, l'entitat Amics de la Sardana organitza un festival pro-presos i exiliats polítics i socials, que tindrà lloc als Jardins Cervantes d'aquesta localitat.

Pel que es preveu, amb el civisme palesat dels sabadellencs, serà una festa magna i corresposta materialment vist el fi que són encaminats els cabals del seu benefici.

Amb l'ajut desinteressat de dignissims i celebrats elements s'arranjarà un programa extens i ben variat, en el qual hi prendran part ultra la Banda Municipal de Sabadell, el solista de l'Orfeó Català senyor Francesc Torra, que serà acompanyat a piano per la seva esposa, Emília Figueras de Torra; l'Esbart Dansaire Català, que s'ha ofert generosament tractant-se d'un festival tan humanitari, i una coneguda i reputada cobla, que interpretarà la música dels ballets populars i, de més a més, algunes sardanes per a dansar.

* Molt aviat començarà a publicar-se a Sabadell un pe-

riòdic titulat "El Bisturi", que es proposa defensar els interessos ciutadans i l'obrerisme.

* Ha estat empresonat a Madrid el publicista César Falcón, director del benllogut col·lega "Nosotros", per unes suposades injúries al ministre del rei Santiago Alba.

* L'autoritat militar ha processat el polígraf Feliu. Ells per un dibuix publicat a "Mirador".

* Ahir va tenir lloc a Navàs de Tordera un gran miting d'afirmació republicana, amb l'iu de la inauguració del local de la Fraternitat Cultural Republicana de la localitat.

Hi havia representacions molt nodrides de tota la comarca — Manresa, Sallent, etc. — Prengueren part en l'acte Ignasi Terradellas, Emili Granier-Barrera i Angel Samblancat.

L'acte va desenvolupar molt d'entusiasme, que augmentà, encara, davant les dificultats posades a darrera hora pel caciquisme regionalista local.

Protestem de les detencions governatives. Hi ha la llei, a la qual ha d'estar supeditada la policia.

EUZKADI MARXA...

Un plebiscit interesantíssim. La consulta que adreça el diari "Euzkadi" als seus lectors ha donat els següents resultats:

Número de vots vàlids emesos. 2.989
Idem de vots vàlids però anul·lats per faltar a la base primera de l'enquesta. 117
Idem rebuts i anul·lats per faltar a la base sisena. 613
Butlletins rebuts sense contestar a cap dels extrems i con-

Besos d'estació

Primers d'agost. Com que comencen les vacances esdevenen enutjoses. Els mesos de juny i de juliol tathom està content. Els despatxos i les oficines estan plenes d'alegria.

—D'quí un mes la fugida!
—Que arribi de pressa l'agost, que volem gaudir una mica de la vida!
Un bon dia, sense cridar gens, el mes d'agost arriba, esclata com una guerra. No cal estranyar-se'n: hi ha precedents.

—Igual que per a la guerra, hom s'estava preparant.

Què fer? Abandonar la ciutat amb la seva pols i els seus maritirs, per canviar una mica les habituds.

Des de l'arribada a l'estació, el cor s'estreny una mica. Els neurastènics ja pensen en la tornada, quan desembarcaran sobre aquestes onades després d'haver contemplat des de la finestra del tren la brutícia progressiva del camp a les afores, de les afores a la capital; aquesta brutícia que, com una fletxa que estigüés estesa sobre els arbres i les cases, marca la direcció de Barcelona.

Els sedentaris ja enyoren les pantufles i el gramífon.

Els que pateixen per tot es demanen si no arribarà cap desgràcia als que es queden.

I hom pensa:
Partir, és morir una mica.

Eulàlia, el marit i els dos petits han pres un taxi cuita corrents. El tren se'n va dir-ne quinze minuts. El marit té el rellotge als dits. Els embussos de la circulació li arrenquen tota mena de maleïcions. La família, congestionada, arriba a l'estació i salta dins el tren un minut abans de la sortida. El marit no ha tingut temps de besar la muller ni la primogènita.

Partir, és córrer una mica.

Eusebi, el jovial Eusebi, acompanya la seva dona i la seva sogra artística que van a prendre les aigües. La cambra ha vingut per portar les maletes. Ella no se'n va. Ah,

senyores casades, no us feu de les cambres que porten els cobells oxigenats i unes mitges massa fines!

Eusebi està ple de deferència. Reso la seva dona i també a la sogra; una flor no fa estiu. S'acomoden.

—Bon viatge, gaudiu-vos, ja em telegrafieu a l'arribada...

Apita el mocador fins que el tren ha desaparegut.

La cambra, per respecte, s'ha situat uns peus endarrera.

Però Eusebi és demòcrata, la xicota ja ho sap. Marxen de costat per sortir de l'estació. Ella fins posa la mà, per cert ben enguaitada, sota el braç del senyor, sense que aquest s'estori. I li demana, no sense una certa familiaritat:

—On em portes a sopar?

Partir, és poder una mica.

Carme s'acomoda del seu marit. Uns quants petons a les galtes. Un jove s'ha assegut dintre el vagó. Això molesta el marit.

—Es que en faig cas, jo? —diu Carme—. I'o tens confiança en mi i saps que només existeixo per a tu.

Nous petons a les galtes. Ara, el marit resta satisfet.

El tren se'n va. El marit saluda amb el barret. Carme ha baixat el vidre per veure fins al final el seu amo i senyor.

El tren ha deixat els seus altres majestuosos de mandari oberts, ha endevingut corredor a peu, ciclista i fins sprinter.

Carlota es gira de cara al jove desconegut, i li diu:
—Suposo que no t'hauràs pas oblidat de prendre els nostres tiquets per al vagó restaurant.

Partir, és fallar una mica.

Petons de pore, d'estops, de fill, d'enamorat, les estacions us agrupen com una col·lecció rara. Les onades són com uns apardors en els quals els "amateurs" originals poden contemplar la joia, la malenconia, l'angoixa, la desesperació i sobretot la hipòcresia, aquest gran element de modernitat que permet els pobres humans de viure en societat.

JOSEP MARIA PLANES

LES VACANCES MINISTERIALS

—El general Berenguer té raó d'anar uns dies de vacances. S'ha cansat molt esperant que vingüés l'estiu i ha de refer forces per a quan torni.

—I aleshores, què farà?

—Esperarà que vingui l'hivern.

(per Bas Bofill)

tenir tan sols el nom i cognom del signat. 276
Total de butlletins rebuts. 3.995
Distribució dels 2.989 vots vàlids en relació amb els extrems que abraça l'enquesta

Primer extrem: Creieu necessari que el nacionalisme base procedeixi a una revisió de valors, i en el seu cas a un públic pronunciament que condensi les seves aspiracions i programari? — Han contestat afirmativament 2.692; han contestat negativament 137.

Segon extrem: Jutgeu convenient que, paral·lelament amb aquest pronunciament, es porti a efecte una nova organització de les forces nacionalistes? — Contesten afirmativament 2.728; idem negativament 99.

Tercer extrem: Estimeu necessari la celebració d'una assemblea d'ample significat com a mitjà que puguin tenir realització els apartats anteriors? — Contesten afirmativament 2.743; idem negativament 84.

Quart extrem: Consideren oportuna la designació d'un Comitè provincial integrat per un nombre igual de representants d'Alava, Guipúscoa, Navarra i Biscaia, al que se li conferirà la labor preparatòria i d'organització de l'Assemblea? — Contesten afirmativament, 2.789; negativament, 47.

Cinquè extrem: Creieu encertat atorgar a aquest Comitè provisional facultats de Ponència als efectes que formulí un projecte en relació amb els dos primers extrems, sotmetent-lo a la deliberació de l'Assemblea? — Contesten afirmativament 2.773; idem negativament 54.

Persones elegides per sufragi als efectes de la base sisena

Per Biscaia:
Ignasi de Rotaseta
Ramon de la Sota i Aburio,
Josep Ignasi de Arana,
Lluís de Urregetxea,
Ramon de Bikuña.

Per Guipúscoa:
Miquel de Urreita,
Avel·l de Barriola,
Josep Maria de Aguirre,
Josep de Izaguirre,
Isaac López Mendizábal.

Per Alava:
Pau de Trokols,
Enric de Euguren,
Josep M. de Belustegioitola,
Francesc de Aguirre.

Josep Ramon R. de Olano
Per Navarra:
Fortunat de Aguirre,
Manuel de Aranzadi,
Pau de Artazako,
Leopold de Garmendia,
Francesc de Loria.

Passen les setmanes i la ciutat de Barcelona — la que paga — no sap ni un borrall de la liquidació de l'Exposició.
Reclamem, en nom del nostre dret de ciutadans, l'estat de comptes.
Cal que la Comissió Liquidadora parli immediatament.

Ja n'hi ha prou que el director de Telègrafs, que tant es preocupa del rigorós compliment del reglament actual de la radiodifusió quan es tracta de l'Associació, toleri que

Primero. Por esa junta se redactará un anteproyecto general de instalación y explotación de estaciones radiodifusoras, que han de constituir el Servicio Nacional de Radiodifusión, atendiendo a los aspectos social, técnico y administrativo de la cuestión que podrá servir de base

Ia n'hi ha prou!

POWER
RADIO
LOT
PASSEIG DE SANT JOAN 17
BARCELONA

¿Es que els senyors ràdio-oients de Londres són diferents de nosaltres?

Coberts a preu fix i a la carta
Orquestra - Salons especials
Bodes, banquets i festes

empresa, i molt menys a Unió Radio, i en canvi tolera de fet que aquesta empresa monopolitzi les ondes que Espanya té concedides i monopolitzi encara les hores d'emissió, amb greu perjudici dels ràdio-oients, dels comerciants de ràdio i dels que portaven esmerçat en aquest Concurs diners, temps i iniciatives. A l'Estat espanyol les lleis no són iguals per a tots els que tenen la cèdula de ciutadà espanyol.

present, i com que en tots els atacs que hi adreçem i en les denúncies que fem contra la gent de Unió Radio Barcelona la raó és de la nostra part, han adoptat aquella actitud tan prudent i conservadora de no dir res, per allò de "peor es meneallo", "no se sabe" o "no se paises". Per això no ho va contesten.

De totes maneres, sàpiguen que nosaltres anirem fet el nostre fet, perquè mentre ens llegeixin els nostres lectors, i els aconseguim convèncer, que els de Unió Ràdio Barcelona no ens llegeixin o no ens contestin tant se'ns en dona.

Vet aci per a quines grans coses
erveix el micròfon d'una emissora
d'una ciutat d'un milió d'habitants.

Es que els ràdio-oients poden anar esperant-se que sigui quan siguin vells que s'escombrí d'una vegada tota aquesta gent de Unió Radio i de les seves sucursals que

"El personal del Servicio agradece las frases de consideración que en el comunicado de "La Publicitat" se le dirigen, a las cuales, así como a la confianza y estímulo de que siempre ha sido objeto por parte del público en general y en particular de los navegantes y de las líneas regulares de aviación, procurará siempre corresponder con la actuación más cuidadosa que sus elementos le permitan."

!PROPAGUEU-LA!

"La campaña de "La Publicitat" contra el Servicio Meteorológico de Cataluña y su retransmisión por esta emisora". Aquest és el títol d'un article de la revista "Radio Barcelona" per a enganyar la seva gent, com acostuma a fer sovint. Tathom qui hagi llegit el que entorn d'aquest afer ha dit "La Publicitat" sap perfectament que des d'aquest diari s'ha elogiat el personal del Servei, se l'ha omplert de consideracions — "La Publicitat"

Per respecte als ràdio-oients, només que per respecte, Toretsky s'hauria d'abstenir de parlar des del micròfon de coses que l'afectin; com és ara aquesta campanya que li fem interpretant el pensament unànime dels ràdio-oients. Això, si Toretsky sabés el que és "respecte". No diem que se n'hauria d'abstenir, en compliment de les ordres que té febles, perquè això pertoca al que les hi va donar, que si no anem errats és el governador.

Nosaltres, particularment, estem molt agraïts que parli de LA RAMBLA. És propaganda que ens fa!

Però suposem que les ordres es dicten perquè les compleixi tothom. Ràdio Associació no té ganes d'infringir-les, per respecte a ella mateixa i als ràdio-pients. Però si n'hi ha que no tenen aquest respecte, cal ensenyar-los de tractar les persones. I per tant, d'ensenyar-ne a Torcsky, que és capaç de pensar-se que en

EXPOSICIO I VENDA:
'Ràdio-Lot',
Passeig de Sant Joan, 17
BARCELONA.

Estab'ecimie tot Dalmau Oliveres, S. A.
Princesa, 1 BARCELONA

Sembla que el quadro que la re-

MOTORISME

Un problema que no està resolt...

...però que podria i hauria d'estar-ho

Les ganes d'oxigenar un xic els nostres pulmons i l'afany d'apartar-nos per uns quants dies—pocs, desgraciadament—del bullici de la ciutat, ens ha portat a aquest bell recó de Catalunya, a la falda mateixa dels serrats pireneics, on les abundoses fonts semblen transformades en vomitoris de delícies i glaçat nèctar.

Pensàvem reposar i distreure'ns, almenys per una setmana, de les coses de l'autòmobol, puix que ben poques són les manifestacions motoristes que en plena canícula es porten a cap; però en aquest recó de món també hi venen automòbils i també hi trobem amics als quals els preocupen assumptes que fan referència al motor.

Tal ens ha succeït avui, que ens hem vist agradablement sorpresos amb la visita d'un d'ells prou conegut entre l'element taxista i actualment secretari d'una de les entitats més populars i simpàtiques de la capital.

Ha pogut més en nosaltres l'afany de saber les coses que dintre aquest estament succeeixen durant la nostra absència de Barcelona que no pas l'esperit de repòs que tan gustosament m'havia imposat.

No és, doncs, estrany que després de saludar l'amig Massip, i aprofitant el temps que el servei que el portava aquí li permetia, crivellés materialment a preguntes l'incansable taxista.

—Si—em digué—, els del fanalel sense calca ja no corren, ni corren més. En menys d'una setmana han estat delinquents i portats al dipòsit tots els que de bon grat no l'han volgut creure.

—No hi havia necessitat de tornar-los a avisar, puix que tots ells, en entrar a formar part de la nostra entitat, havien signat un document comproment-se a no usar els nostres distintius el dia que voluntàriament o obligats per no complir amb les nostres normes, es donessin de baixa.

—Una vegada són al dipòsit els cotxes, nosaltres ja no podem fer res, puix que la recollida prové de manament judicial, i, per tant, no és de la

nostra incumbència el restant. En la majoria dels casos ens ha sabut molt greu, per tractar-se de companys que s'han deixat embaucar per elements interessats en què el nostre lema de servir amb mires a l'interès públic fracassés.

—Naturalment, tenim patentats els nostres distintius, i és molt lògic que es reconegui el nostre dret. Aquests companys que sense escrúpols de cap mena borrarren la calca, i continuaren usant el distintiu que ens ha popularitzat, ens feien molt mal, ja que el públic, en la seva immensa majoria, es decanta cap a la nostra banda, i en agafar un taxi d'aquells es

tan democràtica com el poble ha de menester.

—Si; es diu que se'n ha invitat a arranjat aquesta qüestió, però pòdeu desmentir-ho. Són fàbules d'alguns directius de certes entitats—algunes de les quals he creat jo mateix—, per tal d'aguantar la "capella" que els és tan necessària per anar tirant...

—La solució no és difícil, i jo estic segur que, a no trigar, ens la demanaran, puix que cada dia la nostra entitat compta amb més nombre de socis—avui més de quatre-cents—, i les altres, en creure que l'èxit ens acarona cada dia més, vindran a cercar harmonia—que nosaltres no l'hem negada mai a ningú—, i llavors tots junts farem una cosa més sòlida, encara, i el petit industrial taxista no serà com fins ara un esclau del volant. D'una assem-

AUTOMOBILISTA

Cuiteu a fer les compres dels vostres neumàtics
Consulteu abans la casa

J. López Llausàs
BALMES, número 128 Telèfon número 74755

veia defraudat en cobrar-li el xofer íntegrament el que marcava el taxímetre, sense donar-li el crèdit que nosaltres tenim establert als nostres col·laboradors.

—L'ajuntament s'ha donat compte que la nostra entitat és dintre la llei, i, per tant, no ha pogut privar que més de cinquanta mil ciutadans gaudeixi del crèdit que els hem obert, mitjançant el qual el nostre client solament ha de pagar per cada carrera, dins de la demarcació establerta, una pesseta i vint cèntims, i el restant—si el taxímetre marca major quantitat—és el crèdit que nosaltres li atorguem.

—El senyor Tusell actualment és fora de Barcelona, i no creiem que en tornar intenti res contra nosaltres. Si així succeís, cridaríem una assemblea de cooperadors a la qual creiem que pel compte que els tindria hi acudirien gairebé tots—i recordi que li he parlat de 50.000—per tal d'assabentar-los que hi ha senyors que el concepte de ciutadania només el conceben amb mires a llurs interessos i als de l'entitat de la qual són consellers, encara que la finalitat no sigui

blea a la presidència de la qual figuressin els capdavanters de cada entitat, en sortiria indubtablement la solució del nostre problema.

Altament, nosaltres seguirem la tasca que ens hem emprès, convençuts que anem per l'únic camí que actualment pot conduir-nos a bon lloc. Estem orgullosos de l'èxit, que cada dia és més falaguer.

D'ençà que han tret els falsos distintius hem inscrit més de 150 socis nous. Si tenim en compte que ens trobem en ple mes d'agost, el més dolent de l'any per al nostre negoci, podem estar joiosos de veure com gairebé cada dia surten d'entre els nostres associats uns trenta vehicles amb viatges de més de cinquanta quilòmetres, i més de deu amb serveis de cent o més quilòmetres. Avui mateix aquest viatge que vint a fer

aquí em valdrà prop de quaranta duros. Això ens compensa la greu crisi que se sent a la ciutat en aquest temps d'estiu.

I l'amig Massip no pot contestar a algunes altres preguntes que pensàvem fer-li perquè ha de tornar agafar el volant, car els seus clients ja són dalt del cotxe, i per les ordres que

CAMIONS
AUTOMOBILS

Concessionari per a les províncies
de Barcelona i de Girona
JOAN FLORATS
Tamarit, 95 i 97 - Tel. 31506
BARCELONA

Il donen hom comprèn que els convé arribar a Barcelona quan més aviat millor.

Veurà aquest simpàtic defensor dels seus companys realitzats els seus anhelos?

NEUMATICS
?

Service - Station

Josep Manzaneres

ARAGO, 270 - 272

I PASSEIG DE GRÀCIA, 45

Telèfon 11550

Creiem que sí, o almenys s'ho mereixeria perquè poques vegades hem vist un entusiasme i una fe tan grans per a la defensa d'una causa que no pot ésser més noble ni més justa.

A. FIGA

Massanet de Cabrenys, agost de 1930.

DODGE BROTHERS

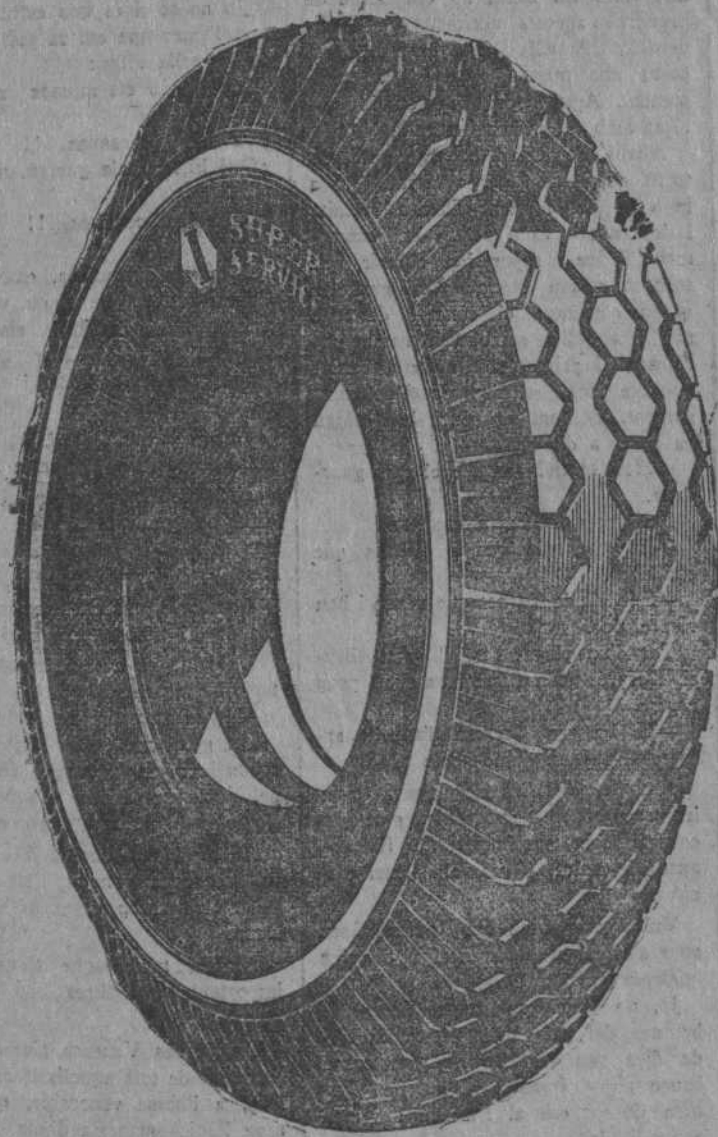
Au'omòbils, Camions i Au'omnibus

RAMBLA DE CATALUNYA, NUMERO 123

NEUMATICS

INDIA

SUPERIOR AL MILLOR

No és un neumàtic Standard. Les distintives característiques de la seva fabricació

demostren que

Es el neumàtic fabricat per rodar més

i durar més que qualsevol altre,
sense cap excepció

Representant general per a Espanya:

A - C A R

Passeig de Gràcia: núm. 99

Rosselló, núm. 234

Telèfon 73992 - BARCELONA

LES PRESONS DE POBLE

El fet ocorregut a la Presó—ens costa d'escriure Model—de Barcelona, han posat de relleu sobre el paper, la qüestió dels drets de l'home que, perquè està sota una llei més o menys aplicada arbitràriament, no se'l vol considerar com a tal.

La premsa comarcal, tota o gairebé tota, perquè sempre hi ha excepcions lamentables, ha parlat sobre l'afer; tots hi han dit la seva, tots s'han preocupat dels tractes que donen en aquesta casa on tots tenim un plat de llauana i un jas que ens espera i que ens posen a la nostra disposició quan menys et penses, però cap s'ha preocupat de la Presó local que al cap i a la fi és la que ens hauria d'interessar més.

No volem insistir, amb aquestes lletres, sobre la de Barcelona: és qüestió força debatuda i plomes més autoritzades per fonament de causa n'han parlat; només volem remarcar que si aquella no és el que hauria d'ésser, hi ha moltes Presons de pobles, ad-huc de grans ciutats, que tampoc estan en les condicions que haurien d'estar. Bé és veritat que en aquestes no s'hi fan grans estades, que llurs servitud és de poca dies, d'hores, però aquest detall no atenua el mal.

Avui dia que tots estem al caprici del mal humor del que té la paella pel mànec, tenim el dret de demanar, que si no podem privar que ens agafin, perquè contra la força no hi ha resistència possible, podem exigir que si sucumbim a l'albir del seu caprici, siguem tractats amb les garanties i els respectes que mereix la persona que s'amaga dintre la carcassa.

Un reportatge sobre les Presons de Catalunya seria un afer que no dubtem que interessaria el públic i posaria de manifest coses que, com les que s'estan aclarint (?), els revoltien com a catalans i com a humans.

Està bé que la premsa comarcal s'hagi fet ressò de la de la capital. Són en extrem elogiables els crims de protesta de tota la premsa que subscrigui normalment en contrast amb l'anormal, però cal insistir-hi, cal que, prosseguint aquesta campanya, espostant contra els rigorismes carceraris, s'intensifiqui localment en cada població, perquè no cal oblidar que hom cada dia es va convençent més que és un lloc on un dia o altre anirem a parar.

I no dubtem que tots hi sortirem guanyant.

LLUIS BOTA I VILLA

Intervenció o retraïment?

Aquest és el dilema que es presenta per l'actuació futura del nostre poble i per la major eficàcia del problema bàsic de la seva llibertat. Si repassem la història política d'abans de la caiguda d'Isabel II, veïem que la causa principal de l'enderrocament de la dinastia fou l'abstenció electoral dels partits progressista i demòcrata.

Deixàcs sense el control de l'oposició, les cambres addictes a Narvaiz i a O'Donnell esdevien sense prestigi, es fragmentaven en grups personals i el poble veia clarament la seva veritable filiació. Les rivalitats entre els seus prohoms no s'haurien produït en front d'una oposició popular ni tampoc els unionistes haurien estat acomiadats com a lacais poc destres del poder, la qual cosa feu possible el moviment de setembre.

Quant a la República res li va produir tant de mal com l'abstenció dels monàrquics. Als primers anys de la Restauració, els que eren més partidaris de la intervenció foren els amics de Castelar, i gairebé tots ingressaren als partits monàrquics. Les Unions Republicanes no portaren a les Cambres altra cosa que l'espectacle de la seva desunió. La Solidaritat Catalana, que fou desista al Parlament i refeta pels republicans sota el nom d'U. F. N. R., no va fer res. Cal remarcar que en aquelles Corts hi hagué el major nombre de diputats republicans que en cap altra n'hi ha hagut de la Restauració ençà.

La campanya autonomista va donar lloc al Parlament quan tot semblava afavorir la nostra causa a la unió de tots els monàrquics en front dels representants de Catalunya, i Cambé va tenir un gest que sembla haver oblidat. Finalment la caiguda de la Dictadura es deu principalment al retraïment.

La intervenció dona lloc a la col·laboració i a una sèrie de transicions circumstancials que no fan més que enfortir el règim. La fiscalització i obstrucció, les dues armes de l'oposició, esdevien il·lusioneries i merament espectaculars davant una majoria monàrquica. Si a les Corts futures hi van un centenar de diputats republicans, que és molt dir, no faran res més que obligar a unir-se en un sol bloc als dinàstics i ja hi haurà qui curarà de desunir els republicans; mentre tant passarà el temps en discussions i finiran desunits com sempre a passar.

Si no van els republicans a les Corts els monàrquics a manca d'èemics es barallaran, i no mancarà que se'l tracti com a lacai poc destre.

Aquest és el veritable camí, el que seguirem els republicans portuguesos poc abans de la Revolució que portà la República, ara farà vint anys, en què deixaren els seus buits el seu Parlament.

Com a catalans i com a republicans no podem desentendre'ns d'aquest dilema; entre nosaltres hi ha intervencionistes i partidaris del retraïment. Potser en el darrer manifest d'En Macià hi ha la clau del problema.

C. PADRO I LLUSA

A LA JOVENTUT IDEALISTA

El nostre problema vital és el de llibertat. Hi ha molts esperits que es captiven contemplant l'excels desenvolupament de les coaccions imposades per un poder que culmina al cim i es possessiona de tots els drets que pertoqueu a una col·lectivitat representada per aquell poder i que a mesura de la seva creixença veu derogats. S'estableixen unes lleis que són l'espill de la voluntat dels governants junt amb el poble, i quan aquells són legals i el poble els admet com a tals. Les lleis que han estat creades sota el control de les consciències desprenen llibertat. Aquesta llibertat, en instal·lar-se al carrer i fixar la seva residència, es veu foragitada i adhuc atropellada per la força que precisament fou encarregada de vetllar per les funcions de l'acció sòcra per el dinamisme patriòtic i social.

No poden haver-hi lleis sense Constitució. Si la Constitució és l'essència de l'aspecte jurídic, si les seves regles edificuen tot el cos de governants i governats, just és que mancanti la garantia constitucional es manqui als preceptes estatuts.

Un poble que no rutlli d'acord amb la legalització de poders s'esmicolarà, i es contradiu en totes les orientacions vitals que vulgui prendre. Aleshores, si el país es revolta, emprès per una folla determinada i destrada de la injustícia que pesa sobre d'ell, la seva actitud es veurà ennobilitada si acompanya la reivindicació de la sobirania nacional.

En els temps primitius els pobles es regien per famílies. Els seus problemes no oferien complicacions. La marutació era pròdiga i els elements suficients per a construir barraques que els posseïssin a cobert de pluges i de l'envestida de les feres.

No existien potències ni finances. Cada cadascun es governava per ell mateix. Feien produir la terra i ningú no els demanava comptes de les col·lites que l'agricultura els proporcionava. No pagaven impostos ni càrregues de propietats. Vivien al redós del seu treball, i els pares, les mullers i els fills resseguien amb plenitud i completa llibertat les contrades productives.

La humanitat s'estenia. Les famílies es multiplicaven i el control de llurs vides requeria una administració acurada.

Sorgiren els esperits egoistes i rutinaris. L'altruisme d'antuvi s'havia esdevingut una folla acumulació de riqueses. Hom s'apoderava dels béns que pertanyien al seu veí. Les successives generacions anaren evolucionant. Les famílies foren desposseïdes dels drets que els pertocaven. Violacions de l'honestetat legislativa.

I davant el caire que anava prenent el desenvolupament dels pobles, fou necessari crear una potestat que solucionés els problemes en litigi. I sota aquest aspecte trobem que, segles després, forma part del poble un organisme encarregat de vetllar pel benestar dels habitants.

Heus ací la procedència d'això que hom anomena Estat. S'acabaren les llibertats. Unes obligacions incumbien a tot ésser que veia la llum del sol. El seu adveniment era registrat en els arxius oficials, i veïgues no veïgues, ell formava part de la llei de súbdits.

Tanmateix fou necessari implantar una funció estatal que no contradigués la voluntat del poble; introduint normes subjectes a les necessitats de l'individu. La vida d'una nació no és, però, la salut que pugui

fruir un concepte identificat amb la consciència del governant. Un polític, si fa llicar les seves teories damunt la fragilitat de l'egoisme, cau fatalment en el buit. Les vibracions democràtiques no les cospa ell, sinó el poble, que les transmet.

Les batzegades impulsives que remunten els ideals vers l'infinit i que destillen la glorificació d'una Pàtria són l'enemic més temut per als que componen l'Estat. El nom de Pàtria no la perceben com a bressol de les col·lectivitats, sinó com un jac arranjat per ells per recolzar-hi la vanitat. Si la Pàtria perilla, onegen la senyera simbolitzadora, i canten l'himne de la llibertat, mentre els joves guerrers vessen llur sang en els camps de batalla. Els rius s'internen camps enllà, emmetzinats de metralla i sadollats d'escumes sangonoses. Se sent el brunzir de la tramuntana i les topades dels cossos atuits... A la capital se signen tractats de pau... El governant, rera els finestrons del palau, contempla la plana de la ciutat i somriuen... Al poble, una mare desolada feta l'horitzó, i plora...

Doncs bé. He exposat teòricament el concepte que jo tinc de l'Estat; i tots sabem prou bé la maula que traspu l'organisme que avui regixeix els destins d'Espanya. És necessari que la joventut es prepari per a donar una nota de civisme i de ciutadania. No hem de romandre en una posició de tant-se-me'n-dona. Són moments decisius, terminants, que hem d'aprofitar amb la màxima credulitat dels nostres ideals. Les conviccions són patrimoni de la meditació. Si no meditem, si no posem en joc totes les potències de la nostra ànima, fracassarem.

Apaguem la vaguesat en les decisions. Ampliem les nostres fures pels camps nobles i eficients. Enriquem l'experiment de la vida amb fets que la facin factible i conseqüent. Compartim la cultura amb la política, destruint-ne la solidesa de llurs fonaments bàsics.

Al cem la nostra veu frenètica i viril en pro dels presos que encara gemen en la foscor de les ergastules. No donem peu a les actuacions de què de molt temps ençà se'ns ha fet objecte, tallant-nos d'apàtics i d'inconscients.

JOAN VALLESPINOS

Correspondència

J. A. i C. — Ciutat. — La setmana passada en parlàvem; avui ho tornem. L'afer té importància per a això i molt més. Però, amic, ens falta espai, i no podem explotar massa, en la mateixa edició, els temes.

J. C. — Ciutat. — D'acord. Anirà a la primera oportunitat. El tamany i el to són els ideals per aquesta secció.

J. S. — Ciutat. — Ni pensaments de publicar-ho. Ací ho hem provat moltes vegades sense èxit. A més, caldrà que repassi bé les "normes"...

P. S. — Ciutat. — Entra en torn d'impremta. Una altra vegada, però, escriueu més curt.

"Jove Catalunya" (en formació). — Ciutat. — Ens sembla que... que no pas. Tanmateix, ja veieu que no oblidem l'afer. Al contrari. Però per fer-ho, fer-ho bé.

V. X. — Sabadell. — Hauréu vist que N. G. L. parlava, en l'edició anterior, del tema del vostre article. Contra la nostra voluntat, doncs, i per aquest motiu, no ens és possible de publicar-lo avui.

J. B. Sant Andreu. — Ja hauréu vist que hem tractat amplemment el tema. I ja no cal insistir-hi.

T. T. P. — Ciutat. — No val la pena, amic. Prendre-se'ls seriosament seria fer-los massa favor. Que cridin, home, que cridin! Mentre tant no fan mal a ningú. El perill d'aquesta gent és quan callen massa...

Fra Jaupol. — Conforme. Anirà així que hi càpiga.

Taxis Fortuna

AVISA ELS SEUS ASSOCIATS QUE EL QUE PRENGUI UN DEPENDENT I NO L'INSCRIGUI A L'ENTITAT, LI SERA IMPOSADA UNA PENYORA D'UNA PESSETA PER DIA QUE TRIQUI A FER-HO

LA MATEIXA PENYORA SERA IMPOSADA AL SOCI QUE EN CANVIAR DE DOMICILI NO PASSI L'AVIS A LA JUNTA

cas Ventura Gassol portava
de tots aquells homes de To-
nome venerable, que prepa-
ra protesta digna, i que amb
de catalans, els únics amics
mps, els millors, faria res-
ons de Catalunya per tot el